

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hónapra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főplaccz, a város
házzal szemben.

Hirdetések

Egy hasábos petit-
soronként 5 kr-ával
számítanak.

Távirat.

(A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.)

A miniszterelnök beszéde.

Bánffy Dezső báró: A szabad-
elvűpárt husz éves fennállása
alatt, nehéz körülmények közt,
nagy alkotásokat hozott létre;
de kétségtelenül alkotásainak leg-
nehezebbje, legfontosabbja, nem-
zeti létünk és államunk érdeké-
ben legjelentősebbje volt az, melyet
egyházpolitikai alkotások czime
alatt az előző kormány megkez-
dett s melynek érvényre juttatása,
életbeléptetése a mi kötelességünk-
ké vált.

Ennek első sorban biztosítása,
végrehajtása érdekéből kellett vál-
lalkoznunk, erőnk gyengeségének
tudatában is (Élénk helyeslés) és
a ti szives támogatástok és az
ország nagy közvéleményének he-
lyeslése tette lehetővé, hogy ma
már azt mondhatjuk, hogy ama
nagy művet befejeztük, (Élénk
helyeslés) hogy a mi meg lett
alkotva az elődök idejében, az a
mi időnkben életbe lett léptetve
(Élénk helyeslés.) és hogy csak az
szükséges, hogy gondos körültekin-

téssel és figyelemmel, nem sértve
soha a felekezetek érdekeit és
érzelmeit, az új alkotás a nemzet
vérébe menjen át és annak tudatára
jöjjön, hogy ez alkotás nem-
zeti létünk, országunk fejlődé-
sére s a szabadelvű haladásra
szükséges. (Élénk helyeslés.)

Ezen meggyőződést kell biz-
tosítanunk. Biztosítanunk, úgy,
hogy ne legyen lehetséges az, hogy
annak akár megváltoztatására,
akár kijátszására tervszerűleg
pártok alakuljanak s ezeket akár
titkon, akár nyíltan támogassák
azok, akik azt kívánják elhíttetni,
hogy Magyarország érdekeit hor-
dozzák szívükön. (Élénk helyeslés.)

Az egyházpolitikai kérdése-
nek, mondhatnám, megoldása után
és ez időszertint biztosítása mellett
már ezelőtt egy évvel, a képviselő-
házban legelső felszólalásom alkalmával
volt szerencsém azt mon-
dani, hogy nagy feladatok állnak
előttünk és várnak megoldásra.

Első sorban, a mi talán lehe-
tett volna, sőt tervezve is volt,
hogy korábban történjék, a köz-
igazgatási reform az, a mit meg-
oldanunk kell, a mit létrehozni
kell első sorban a magyar állam

nemzeti jellegének és egységének
erősítésére s biztosítására. (Élénk
helyeslés.)

Éz az, a mire ez idő szerint
első sorban kell súlyt fektetnünk;
a minek megvalósítására törek-
szünk; a minek támogatására az
imént elhangzott szavakban a kor-
mány a legerősebb biztosítékot
látja. (Helyeslés.)

Ez azonban már a legköze-
lebbi időnek teendője nem lehet,
mert — amint ezt szónokotok is
méltóztatott említeni — legelső
sorban előttünk áll a kiegyezés
Ausztriával, a minek megoldását
mi kétségtelenül fontosnak és első
sorban rendezendőnek tartjuk. (He-
lyeslés.) Ezzel kapcsolatosan ha
nem is, de egy időben kell, hogy
megünnepeljük Magyarország ez-
redéves fennállásának ünnepét;
azon ezredév ünnepét, melyet
nagynak, a nemzet által egy-
hanguan melegen üdvözlöttek
és békés lefolyásnak óhajtok
tudni. (Élénk helyeslés.)

Igen, úgy van és úgy kell
lenni, hogy istenbéke évének te-
kintsük azt az évet, midőn fenn-
állásunknak ezredéves ünnepét

TÁRGYA.

Ó-év utolsó estvőjén.

(† 1895.)

Egy gyönyörű imádságot közlünk alább,
itt a vonal alatt. Az ó-esztendő utolsó nap-
án, egy ezredéves állami élet zárókövénél
mondotta el az ev. ref. kistemplomban **Di-
csőfi József** lelkész. Valláskülönbség nélkül
minden magyar ember elimádkozhatja ezt,
melyben az ember alázatossága mellett a ha-
zafi honszerelme szólal meg, dicső Istent ma-
gasztaló hálát robegve a nemzetre ezer éven
át áradó kegyelemért.

Igy hangzik:

Ur Isten, ha megvertél volna is bennünket
egy, hogy lábaink alatt a föld zokogott és
fejünk felett könnyben ragyogtak volna a
csillagok; ha siratnánk az elfagyott tavaszt,
a kiégett nyarat, a koldus őszét s barázdáink-
nak meddő téli álmát; ha kenyereink csak
egy darab se volna e nagy estvéhez és egy
csöpp borunk l ha városunk körül ezer s ezer
új sirhalom hirdetné, hogy ez évben kegyet-
len vendégünk volt a halál, s a háboru
szörnyű fenevadában: még akkor is ide jön-
nének, rohannának, szent templomdba, hogy
ítten temessük, itten temessük azt az évet el
— koporsójában bus emlékének, — mely fájd-
alom, nyomor s gyász éve volt! . . . És, óh
hová, hová is menekülnénk? Hisz itt atyai

szívedhez közel a keserű könyvek is édesek
és itt még a panasz és a vezeklés is égbe
visznek, — és nem a pokolba! . . .

S ha megalázva is Hozzád sietnénk csó-
kolni atyai szeretetednek javító és fenyítő
vesszejét: Óh, hogyné jönnénk most, midőn
kegyelmed rajtunk fölöttébb megsokasodott,
midőn, ha van, mi nyomja sziveinket, csak
egy áldásaidnak sulya terhes. Boldog teher
kegyelmes jó Atyánk! . . . A szív vidám s
a váll alatta büszke, de mindkettő alázatos
Előtted. Óh, ha erőnk volna, mint a tavasz-
nak, áldásidnak fényes virágiból egy nagy
koszorút fonnánk most e házban s ráírnánk
hálánk harmatgyöngyeit. Így ez áldásokat
csak elsoroljuk; de egy köny és egy-egy szív-
dobbanás kiféri áldólag minden szavunkat.

Kegyelmedből láttunk gondos telet, mi-
dőn szép tiszta, lágy hótakaróját kiteríté a
nyugvó föld felett; világmegifjító tavaszt is
értünk, a mely fűvet fakasztott a göröngyből
s virágot és levelet a rügyekből; gyönyör-
ködtünk a nyár izzó leheben, mely a muló
virágokból magot s ebből mindennapi kenyért
nevelt; s aztán elzengtük a gyümölcsösök
gazdagságáról vidám énekünket, — és most
midőn e napról visszánézünk, a hála hurja
rezdül sziveinkben: Jó Atyánk, az elmúlt esz-
tendő minden szakasza jóságod tanuja, szí-
vünknek nincs rád panasza; bizony az Ur
minket kedvelett, — megadta, a mi nekünk
kellett, jóságából minden bőven lett.

De, óh, hiába áldtad volna meg a földet.

hogya jólétünkre is ki nem terjed atyai
kegyelmed. Hiszen mit ér a gazdag aratás s
a bő szüret, a szép tél és tavasz, ha mi nem
élvezhetjük betegesen? S Te megtartád egész-
ségünket is, könyörülő nagy Isten, jó Atyánk:
a rémes nyavalyákat megkötözted s ha olykor
egy talán elszabadult is, uralkodni soká nem
engeded. Igaz ugyan, hogy többen hull-
tak el sorainkból és a sírok hona gyarapo-
dott megint ez évben is; de hiszen itt e föld-
dön ez közös sors: idő előtt elhervad sok
virág, sárgult levél hull el tavasszal is s
kiszáradnak a vén, elkorhadott fák, sőt a
vihar neki vadult haragja az erősekből is
kitép, avagy derékban tör ketté némelye-
ket! . . . Csak arra kérünk, áldott jó Atyánk,
épen ez esztendő nagy sirja szélén, hogy
örizd meg, kik Hozzád költözének, őrizd meg
ama nagy találkozásra s vigasztald meg az
itt-maradtakat s selyem kendőjével szerete-
tednek töröld le fájdalmuknak könnyeit!

S le kell róvnunk, Atyánk, hálánk adóját
családi életünk áldásiért is: hogy az élet fáj-
ez évben is hozott közöttünk új virágokat,
hogy pótolják az elhullottakat s majd las-
sankint nyomukba nőjjenek fáradt s kidölt
kedves öregjeinknek; s hogy a szerelem
lángját sem hagyád az ifjuság szívében ki-
aludni, sőt azt őrizted alá vevén, lobogtatád
nemes irányban és a házias élet tüzhelyére
vitted, e szent tüzhelyre, a melyről nemünk
életszövetnéke táplálkozik. Atyánk, áldd meg
az újszülötteket: vigyázz rájuk épen e na-

üljük, hogy együtt érezzünk mindnyájan, a kik e hazának igaz fiai vagyunk; kell, hogy akik e hazának jót akarnak, félretéve minden ellentétet, minden személyes ellenkezést, együtt ünnepeljünk örömeire annak, hogy Magyarország ezer éve fennáll. (Élénk helyeslés.)

Nem kétlem, Ti is velünk együtt azon vagytok, hogy ez lehetővé váljék; de erre szükséges az, hogy minden oldalról a bírálattal igazságos és méltányos, hogy a béke érdekében tett ajánlat kibővítő, sértő s bántó ne legyen, (Élénk helyeslés.) mert megaláztatással ünnepet ülni, az önértéket sértéssel együtt örvedeni nem lehet.

Én azonban örömmel keresem a módot és alkalmat, sőt örömmel fogadom a nyújtott jobbot, ha mód van rá, hogy békésen, egy érzellemmel, együtt ünnepeljük meg az ezredéves ünnepet.

Ezen évnek — mint mondtam — fontos teendője: a kiegyezés megoldása. E kérdés fontos, Magyarországra nézve nagyjelentőségű politikai kérdés is; mindazonáltal a nélkül, hogy ennek részletezésébe bemenni akarnék, sőt ez idő szerint tudnék is, ki kell jelentenem, hogy habár ezen politikailag legjelentőségtebb kérdésnek megoldására s rendezésére első sorban fektetjük is a főszót, arra kell törekednünk, hogy ez közgazdasági s gazdasági érdekeink hátránya árán ne történjék. (Élénk helyeslés.)

T. Barátaim! Ha már beszélünk arról, hogy mi áll előttünk a legközelebbi időben: engedjétek meg, hogy néhány szót szóljak arról, hogy mi a kormánynak, a melyet támogatni vagytok szívesek, a legközelebbi időben a terve. (Halljuk! Halljuk!)

A hangoztatott nyugodt és békés tárgyalás és tanácskozás, a felizgatott kedélyek, az ellentétek kiegyenlítése érdekében van talán az is, hogy — a mit annyian és annyiszor oly sokan és régóta kívának — megoldást nyerjen és biztosítsák a választásoknak tisztasága (Helyeslés.) Én ugyan nem egészen vagyok e nézetben, hogy minden támadás, minden vád jogos és igazolt, de mégis mert kívántatott, mert kétségtelenül innen is, onnan is, minden oldalról tán a hullámok tulesaptak is, óhajtom és ez a kormány programja s a szabadelpárté is, hogy az ugynevezett kurai bíráskodásról szóló törvényjavaslat tárgyalása mielőbb napirendre tűzessék.

Talán annak tárgyalása is módot és alkalmat nyújt arra, hogy az ellentétek kiegyenlítettessenek, hogy az egyes kérdések megbeszélteszenek, melyekről némelyek azt hiszik, hogy a kedélyek lecsillapítására előnyös lesz.

Ezért, amint már több alkalommal mondtam, a költségvetés letárgyalása után sulyt fektetek arra, hogy a közigazgatási bíráskodásról és aztán a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslat minél előbb tárgyalassék és aztán talán bezárva a negyedik ülészakot, az ötödiknek megkezdését elsősorban az ünnepségek megtartására fordítsuk.

Hogy mely időben lesz módunkban a kiegyezési tárgyalásokat megindítani, erre nézve határozottan nem nyilatkozhatom, de sulyt fektetek arra, ha csak lehet és rajtam mulni nem fog, hogy a kiegyezési tárgyalások még ezen országgyűlés alatt befejezést nyerjenek. (Élénk helyeslés.)

Azt hiszem, hogy ha a jóakarattal megvan az ország minden pártjánál, ha a komoly elhatározás meg van a kormánynál

és a kormányt támogató pártnál: ennek nehézségei vagy nagyobb mérvű akadályai nem lesznek.

Bizton reményelem, hogy ezen év, a melynek küszöbét átlépjük, talán jobb lesz az előzőnél, hogy nyugodtabbak lesznek a kedélyek és a millenáris nagy ünnepélyekre tekintettel az ellentétek kiegyenlítését legalább is keresni fogják.

Azt hiszem, hogy azon viszonyok, amelyek egész Európában ma mutatkoznak és a melyek különösen Keleten a hatalmak együttes és egyértelmű működése következtében kedvezőknek ígérkeznek, lehetővé teszik azt, hogy ünnepségünket az ezredév folytán békében és nyugalomban, a sikereknek eredményes felmutatásában üljük meg; lehetővé tesz az országban talán elért kedvezőbb hangulat folytán, hogy a kitűzött céloknak, a megállapított programmnak megfelelően vezessük tárgyalásainkat, hogy működésünk olyan legyen, hogy kielégítse az ország érdekeit, megelégedetté tegye a pártot, a mely annak megvalósítására vállalkozott és talán megnyugtassa az ellenkező nézetben levő pártokat is. (Élénk helyeslés.)

Röviden ez az, a mit ez alkalommal elmondani szükségesnek tartottam, a mit támogatni, a mit helyeselni ez alkalommal kérek, kérve egyidejűleg, hogy azon szíves barátságban, azon meleg jóakarattal, a melyben részesítettetek eddigéig úgy is, mint a képviselőháznak elnökét, úgy is, mint ez idő szerinti fejét a kormánynak, tartsatok meg engem (Eljenzés,) tartsatok meg a kormányt, a mely velem együtt csak arra tör, hogy kötelességeit teljesítve, hazánknak tegyen szolgálatot. (Élénk eljenzés.)

(Távirataink folytatása az ötödik oldalon.)

— A kibékülés ezredik évfordulója.

Jókai Mór, a koszos író új oldalról világitja meg az ő büvös tollával a nagy nemzeti ünnep jelentőségét, amelynek küszöbére tegnap értünk. — A Nemzet újvíri első száma Jókai Mórtól közöl vezércikket. Ebben írja ő többek között eze-

pokban, a melyek mintha ellenségei volnának kicsinyeink életének. Add, hogy felnőjjenek, és gyarapodván testben, lélekben, Isten s emberek előtt való kedvességben, beválták szüléik, egyházuk s édes hazájuk beléjük helyezett minden reményét! S a szívzövetésekre is legyen, legyen gondod, kegyelmes Istenünk, a melyeket ez esztendő kötött meg. Adj értelmes szívet a hitveseknek, hogy egymást hiven s okosan szeressék és napról napra egymáshoz neveljék; hogy ez az év, legyen áldott előttök boldogságukért — emlékében is!

És mit szóljunk azon áldásokért, a melyekkel ez évben társadalmi életünket is elhalmozád, Atyánk? hisz nemesak a földművelő vetett és aratott mindenben gazdagon, — folyt más foglalkozás folyama is, az iparé és a kereskedés, békében s boldogan ez évben is. S a tudomány világító tornyai szórták sötétség irtó fényüket a lelkek bölcsességet szomjazó földjére s bennök nem szólt vészharang, nem kondult meg csak egyszer is, a melyre pedig bezárultak voln' ajtaik!... Uram, hűséges Istenünk, Atyánk, bármerre nézünk is, áldásaidnak jelei mindenütt ott tündökölnék: bizony ez esztendő egy fényes égbolt jószágoknak tömérdek csillagával, — Te jó valál hozzánk nagyban s kicsinyben, házunkon kívül s házunkon belül!

Megőrizéd szolgáló lányodat, reformált egyházunkat is, nagy Isten; mely uralkodni nem akart soha, csupán szolgálni Ne ked és örök czélnak: jobbá tenni

s boldogabbá ezt a sokat szenvedett embervilágot. Levegője volt mindig a szabadság; fiad egyetlen ura s példaképe s erőforrása Szentlelked fivalma. Soha nem küzdött muló földiért; ennek köszöni, hogy megszületett, — éltét koldusboton vásárolá meg. Szegénynek még sem érezte magát: irgalmadba vetett józan hitében s a tudomány igaz szeretetében gazdag volt mindég és gazdag ma is! S gazdagságából még áldozni is tud! S pedig nemesak hiveinek, a kiket egy édes anyának szeretetével s nagy gondnal táplál igéd kenyerével, de egész nemzetünknek is s hazánknak. Tied a hála, hogy *meghozható* ez évben is *nemes áldozatát*, kegyelmes Isten, áldott jó Atyánk. Hogy meg tudá tagadni önmagát; hogy inkább ősjogaiból engedett, csak hogy segítse őt, *közös* anyánkat, édes magyar hazánkat most, midőn javítja a multaknak romjait, pótolja az évszázados hibákat s a *béke s egyenlőség templomába* akarja vinni *mindengyermekeit*.

Aldozatunkkal nem hivalkodunk sehol, de főképen nem itt, Előtted; sőt az erőért és a bölcsességért, melylyel hoztuk, Neked s csakis Neked mondunk dicséretet, jó Istenünk: szegény leányodat Te segített meg, hogy szegénységének filléreit, két fillérét a szent ládába vesse. És kérünk kérve, gazdag Istenünk, vigyázz reá, vigyázz továbbra is, hogy a mit a hon oltárára vitt, ne lett legyen szívének drága vére, a melyben életét áldozta volna fel!

S adj, jó Atyánk, egyházad gyermekei szívébe *új ragaszkodó szerelmet*, a mely nagyobb, mint volt az eddigi, s a mely

szeretni tudja az anyát, kényszer nélkül, szeretni igazán egyedül önmagáért és magas czéljáért és örök áldásiért. Oh, hisz jaj annak az édes anyának, kit gyermeki csakis addig keresnek, a mig rémitve ott pattog felettök a szigorú törvények ostora! És adj új lelket egész nemzetünkbe, hogy egyházunkat tudja megbecsülni, a mely önzetlen s felvilágosult s áldozni képes a kedves hazáért legeslegfőbb kincseiből is, áldozni mindenkor és mindenütt: mert az ma mi is volt s az is marad örökre, a hazának oszlopa és a dicső mennyeország kapuja!...

Es most Atyánk, népek nagy Istene, *édes hazánkért is imádkozunk*. Te áldottad ez esztendőben is; elősegítéd alkotásiban a boldog béke napsugarinál: legyen halálja, legyen a Tied ez évért is, egyedül a Tied!... Oh, de mire e nap éjféhez ér, mi csak egy évet, ám édes hazánk ezer évet temet el, jó Atyánk ha ma az éjfé szellemszárnyai megcsapodják szent tornyaink harangját: megkondulások nagy temetkezésre hív e hazában kicsinyt és nagyot, egész ezer évére *ezerére*!... Hitünknek tornya, kőszála nagy Isten! e gondolatra szívünk elfogódik és lelkünk háborog s szemünk előtt jelen es mult, való es képzelet homályos zürzavarban összefut és feljajdulunk: tarts meg, mert elveszünk! Hisz ezer év végső lehelete lelkünket mint egy vihar csapja meg és elsodorhat, mint a porszemet, minket, kik számlálunk csak éveket! De nem, Atyánk; boldog temetkezés ez; a máglyán az ezer év hamvad el csak, ám lángjaiból, mint egykor Herakles, megdicsőülve

ket: A minék a jelen év ezredes fordulója, az nem a magyarok bejövetele a hazába, hanem az országos kibékülés. Árpád és a hét vezérek alatt sereglő magyarok bejövetele a Kárpátok szorosain öt évvel korábbi adatu; követték azt nehéz küzdelmek, vérontó ütközetek; ingyen nem adták ezt a hazát a magyaroknak, előbb oltárt kellett nekik abból csinálni, melyen a legnemesebb honfivért áldozták. A nehéz harcok után minden ellentálló népfaj meghódolt, vagy eltakarodott. A melyik legtovább ellenállt, az maga is vérünkéből való vér volt: a fajrokon kazár nemzet. Laborez, Zalán, Szvatopluk fejedelmeknél kitartóbb ellenfél volt Marót vezér, kit a magyarok a „Mén” melléknévvel ruháztak fel, — soknejű volta miatt. Sejtteni engedni e melléknév, hogy a kazár rokonfaj Mohamedhitű volt; s hogy azt Árpád magyarjai gunynyal illették, őseink erkölcsvilágába enged egy pillantást vetni. Tehát a kiket a nyelv, a rokon származás egyesített, a hitkülönbség választotta el. Mikor aztán ezért a kifáradásig megküzdöttek, megszállta mind a kettőt a világtörténet szent lelke: a *Józan ész*. Árpádnak maradt még egy fia: *Zsolt*, a ki már e hazában született; őt esztendő volt már; Marótnak is maradt egy leánya, ugyanannyi idős. A bátyák elhullottak a testvérharcban. És ekkor a két ősz apa, a fiak zomatoránál békejobbot nyújtott egymásnak: s a gyermekfiut, gyermekleányt összeházasíták; így alkoták meg a közös hazát: a két külön paradicsom helyett megteremtve egy földi országot. Barbár őseinknek ez volt a legdicsőségesebb eszelekménye. Ez által lett ebből a „földből” ország; ebből a „népből” nemzet. Ennek a történelmi ténynek az ezredévet ünnepeljük meg a jelen évben.

Hogy mivel ünnepeljük? Azt is tanácsul adja nekünk a költő.

Béküljön ki önmagával!

— Belföldi hírek. (Az új főkapitány.)

A király Radnai Béla, honti főispánt Budapest új rendőr főkapitányává nevezte ki Radnai ma le is tette hivatalos esküjét. Érdekes, hogy az új főkapitány ellen az ügyészség most nyújtotta be vádindítvá-

nyát a Szevitovszky alispánnal vívott párbaj büntette miatt. — (Előléptetések a hadseregben.) A közöshadsereg hivatalos lapja 117 lapon közli az elmaradt előléptetést. Közli, hogy hadnagyok lettek a gyalogságnál 180, vadászoknál 100, lovasságnál 82, tüzérségnél 180 ember. Az 1894—95. évben szolgált önkéntesek közül egy sem lett tiszt. — (Sertésvész Kőbányán.) Kőbányán ismét 27 szálláson konstatálták a második sertésvész terjedését. Ujabb övintézkedések tétele miatt jelentést tettek a földmivélsügyi miniszternek.

— **Külföldi hírek.** (Revertera gróf visszatérése Rómába) A római lapok azt írják, hogy Ferenc József király a pápának karácsonyra értékes ajándékot küldött, ujévi üdvözlétének kíséretében. A pápa azonnal hasonló iratban válaszolt, melyben felkérte az uralkodót, hogy a régi jó viszonyt a Vatikánnal állítsa helyre, mire Revertera gróf nagykövet parancsot kapott, hogy Rómába térjen vissza.

A magyar vér a munkás szívében.

— Jókai Mórtól. —

A Nemzet keddi számában a legnagyobb magyar író Jókai Mór beszél el megható epizódot azokról a magyar m. á. v.-i munkásokról, akik Zágrábban megvédelmezték a horvát esőseléktől a magyar zászlót, azután a horvát bíróságok hetekig fogva tartották, elítélték és akiknek javára több magyar lap tekintélyes összeget gyűjtött.

Az epizód elbeszélését Jókai valamelyik bécsi magyar kollégája szájába adja. Olyan szép, olyan lélekemelő az eset. Közöljük a mint következik:

— Rákosyékna! voltam, Jenőékna! Viktorékna! Tudjátok, hogy ők a lapjukban pénzügytést kezdtek meg a zágrábi vasuti munkások javára, kik ama hírhedt zászlósértésben a magyar színeket olyan erősen megvédelmezték, s aztán testi sértés miatt bíró elé lettek állítva és rabságra téve. Összegyűlt a számukra több mint háromezer forint. Ezt az összeget Rákosy Viktor levitte Zágrábba s kiosztotta a zászlóvédő munkások között.

Azoknak kettége most feljött Buda-

pestre megköszönni Rákosyékna az irántuk tanusított jó akaratot.

Egyike a kettőnek a tetteges diáksértésben elmarasztalt vasuti munkás, a ki a két zászlóvédőt egy maga oly kegyetlenül helybenhagyta.

Ez a derék férfiú egy alacsony, szikár alak, a kinek a balkezéről hiányzik két ujja, a mit a gépkerék leszakított, a jobb kezén pedig nyomorék a közép-ujja; a mit a nagy pöröly összezuzott. S aztán ez a kis békékezü emberke elbeszéli nagy kedélyességgel az egész országháborító nagy eseményt: hogyan kergette ő el negyedmagával az egész zászlóvédő ribilót; annak a diáknak, a ki kardot rántott ellene, sőt a kalapjára is vágott vele, hogyan esavarta ki a markából a esonka-ujju kezével a kardot, s hogyan verte a hátához, nem a kardot, hanem a zsebéből kihuzott gumicsövet. — Nevetni való volt az nagyon.

Annak a négy magyar munkásnak sejtelmé sem volt arról, hogy ők valami hőstettét követnek el; csak rendre utasították a rakonezátlankodókat, a hogy dukált.

Annál fogva nem is vesznek e eselekedetükért igénybe semmiféle nemzeti jutalmat: szívesen tették; de ingyen. S ezzel visszaszolgáltatták a nekik küldött összeget a nemes lelkű gyűjtők kezébe. Az ugyan egy szegény munkásra nézve egy egész kapitális; de hát a magyar vasutnak a kötelességteljesítéseért ajándékot elfogadni nem illik. Sőt ugy illik, hogy alulról kezdjék el annak a bebizonyítását, hogy a magyarok közt nincsen kelete a korrupciónak.

Ha pedig valósággal hazafias eselekedet volt az, amit ők amaz alkalommal elkövettek, tisztelje meg a magyar nemzet azt a négy munkás tagját azzal, hogy pénz helyett küldjön egy szíves üdvözlét: „Áldjon meg benneteket a magyarok Istene”. A begyűlt összeget pedig fordítsa valami jólékony ezérra, betegek és szülőkölködők javára.

Igy beszélt a esonka béna vasuti kovács munkástársai megbízásából.

„Áldjon meg benneteket a magyarok Istene!”

és megifjodottan emelkedik ki nemzetünk s hazánk egy ezredév fényes koszorújával. Oh, mert nem, nem halotti koszoru ez, erőről sutog minden levele, nemes küzdelmek közt edzett erőről, — köny és veríték s vér minden levélen! Minde három pedig egy-e, Atyánk, életre útal s élet érdemel; a mely nép vigan szenved sirva vigan s veritékével sózza kenyerét s ha kell, vérevel írja föl nevét a földre, a melyet neki Te adtál: az hiven élt és annak joga van kegyelmedből hosszan tovább is élni! Kegyelmedből, óh, mert Tiéd az élet, Te veheted el és Te adhatod; e hosszú, ezer éves éveért is hazánkna hátkié volna az érdem és a dicsőség, ha nem a Tiéd? Tiéd hálánk honszerző őseinkért, kiket vezettél, mint a költöző madarakat boldog hazát keresni. Tiéd hálánk, hogy megtalálhaták és meghódíthaták e Kanaánt. Tiéd hálánk, hogy szent Fiad keresztje és bethlehem fényes csillaga alatt olyan korán esméretedre seregeltetted össze eleinket. Tiéd hálánk, hogy annyi bus viharban, melyekben a szív vére volt a zápor s szélvész az ellenség dühlihegése megőrzéd nemzetünket és hazánkat a végkimerüléstől és haláltól. Tiéd hálánk, hogy felmagasztalád nemzetünket még küzdelmében is: dicső szent hivatásra méltatád, midőn hosszú évszázakon keresztül egész világrész hős védője volt s Fiad keresztjét és a tudomány s miveltség templomát alkalmazá s a sokszor ráhullt égő üszköket megoltá vére piros sugarával. Bizony, irgalmadból, kegyelmes Isten, megváltó is volt, megváltó nemzetünk; s bár olykor-

olykor, mint örök Fiad, három napig a sirban nyugodott s kaján öröm távolban és közelben azt hirdeté, hogy végképen kiszenvéd: kegyelmedből husvétra ébredt s feltámadt ő is s csalagánya zengett: óh, a magyar még nem halotti test, nem, Istenemre, nem! s hajnal magának ismét saját vérevel égre fest! E dalnokokért, a kik biztatón még a romok és a sirok között is megépülés s életről énekeltek, s minden hozzánk küldött nagy emberért, kik népünk szíve, lelke és szeme, vigasztalója és tanácsadója valának nemzedékről nemzedékre, e profétákért és Mózesekért is egyedül a Tiéd hálánk, nagy Isten, áldó Atyánk, könyörülő Urunk! S óh add nekünk őket továbbra is, — nem honkereső s szerző hősöket, hisz e föld már igazán a miénk, — ezer éves peesétünk útve rá; — hanem vigasztaló tanácsadókat, Ilyéseket és új Mózeseket, kik népedet mindenkoron tanítják az ezer év örökét megbeesülni. Szavok emlékeztessen szüntelen, hogy Te nagyon szereted nemzetünket, — hisz egy ezer év élő koszorúját olyan ritkán látá a szárnyaló idő még a népeknek homlokán is, mely pedig évszázadokra élnek. S az a tudat, hogy Te minket szeretsz, a Te szívedhez kösse szíveinket, hogy szent Fiadban imádjon s szeressen köztünk mindenki, a nagy és kicsiny. Hogy országodban szentlelked szavára hallgassunk mindig és akaratod szerint munkásan és nemesen éljünk. Kiki tegye meg hiven a magát: hűségesen szolgáljon a eseléd; a földmives szántson szorgalmasan; az iparos és a

kételkedő buzgó s lelkiösmeretes legyen, a hivatalnok ne fáradjon el; a katona rajongjon a hazáért; igaz legyen a bírák mérlege; tanuljanak a tudósok, tanítók s az államférfiak körültekintők s mint a kigyók, okosok legyenek s szelidek mint galambok és — ha kell, — oroszlanokkint büszkék s bátorak, fönt és alant mindig bölesek s őszinték... S ugy-e, Atyánk, a nemzet értsen egyet? utálja meg már a pártoskodást és a vele járó gyűlölködést, a melyért ez elmuló évezreden át is olyan sokszor lakolt és szenvedett. S aztán szeresse hiven a koronát, amely esaknem étével egyidős; s viszont a korona az ezredéves nemzetre büszkén messze tündököljön minden királyi erény gyémántkövétől: kívülre hintsen fényt s bent a hazában teremtsen békés, boldog életet palotában s kunyhóban egyaránt. Egészséges test, ugy-e jó Atyánk, népünk fejében s tagjaiban így lesz s így lesz méltó tovább is élni, s irgalmadból új ezredévet érni?

És itt elnémulunk; szó fent akad torunkon s meggyöngül lehetünk: nekünk ezer év örökkévalóság, melyből képzeletünk is visszaretten. Örök Isten, az örökkévalóság e nagy darabját: nemzetünknek új ezredét mi szent kezébe tesszük. Reád bizzuk, — legyen, mint végezéd Most csak a mult felett örvendünk, s a multért áldjuk nagy jószágodat s hirdetjük minden népnek e világon: bizony az Isten, a mi Istenünk is, a magyarok Istene, — egy évezter mutatja és nagy felszóval kiáltja. Csak arra kérünk áldott jó Atyánk, hogy ez örömteljes hála énekre hadd jöjjön

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapszerke minden nap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknel jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél. Délelőtt: Hétfőn, Csütörtökön, Kedden 11—12 óráig, Szerdán, Pénteken, Szombaton 9—11 óráig. Délután: Minden hétköznap 2—5 óráig. Vasárnap délelőtt 9—12 óráig.

A Génezy-egyesület „Ötthon“-a. Keresk. akadémia palotájában.

Nyitvaterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

— Az első ezredév végén! — Ó-esztendő estéjén mindig sajtáságos melankholikus érzelmek vesznek erőt az emberen. Az átélt esztendő minden örömeinek, fájdalomának emlékei elevenednek föl a lélekben; önkénytelen is feltámad a hála érzete a mindenható Isten iránt, akinek kegyelméből megint egy esztendőt számálhatunk éveinkhez. Az elmúlt év utolsó napján ezek az érzelmek hatványozott erővel nyilatkoztak meg minden magyar szívbén. A tegnapi nap a magyar nemzet ezer éves történelmi életének zárókövét képezte, mely után egy másik ezredév hajnalhasadása következik. Ezen a forduló ponton

szózat válaszként az égből népünknek is, mint egykor szentfiadnak; megdicsőítettelek eddig is s meg foglak dicsőíteni ezután is!

De im a nap, mely alkonyatra hajlott s vele ez év tőlünk elválni készül s nekünk el kell bocsátanunk, hiszen hiába, hasztalan marasztanánk! Pedig úgy fáj, Atyánk bucsuzni tőle; félünk egy ily esztendőt eltemetni, ki tudja, a következők között melyik derit ily sok áldást reánk? Vigasztalj meg minket kegyelmes Isten, hogy az áldást Te adod minékünk és nem az esztendők vak kénye, kedve: Te pedig az maradsz, a ki valál örök hűségű és jószágú Atyánk, ki e boldog ó-év után reánk áldott és boldog új évet hozaszsz! Amen.

Bucusu.

Aldotunk, mert minket Te is megáldál: És most már Isten véled, kedves ó-év! Aldjon emléked is, mert oda irtunk, Hol boldog éveink följegyezve vannak. És emléked ezen felül dicső is; Te láttatád meg velünk nemzetünket Egy évezred élő koszorújával! Menj utadon merülj a végtelenbe, Áldás kísér s édes emlékezés! . . .

De Te Atyánk, ki éveket nem ösmersz, Maradj velünk, ha ez év válik is; S derits reánk a bucsuzó nyomában Boldog újévet s benne nemzetünknek Mutasd meg ama második ezer év, Ezer reményt sugárzó hajnalt! Amen.

nem csupán a vallásos hit rebegett hála-imát Istennek, hanem a hazafiság könyörgésre kulesolta össze kezeit. A templomok zsufolásig megteltek imádkozó néppel és minden szószékből e nagy nemzeti ünnephez alkalmazkodó imák hangzottak el. Az ev. ref. nagytemplomban Némethy Lajos, a kistemplomban Dicsőffy József, a Kossuth-utcai templomban Ferenczy Imre s. lelkész, az ispotálytemplomban Könyves Tóth Kálmán mondtak remek imádságokat. — A r. kath. templomban este 5 órákor tartották meg az ó-esztendei hálaadó istentiszteletet. A templom tornyairól nemzeti lobogók lengették, kívül-belül fényárban uszott az Isten háza. A homlokzaton transparentek ragyogtak, melyek „Isten áldd meg a magyart“ feliratot tüntették fel és a nemzet két nagy szent királyát Istvánt, Lászlót, valamint a most dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József életnagyságu képeit ábrázolták. A templom belől is nemzeti zászlókkal volt díszítve. Megható, ünnepélyes jelenet volt, mikor dr. Wolaffka Nándor beszéde után az egész gyülekezet térdre borulva énekelte a Szózatot és a Himnuszt. — Az ág. ev. templomban Materny Lajos lelkész mondtott szép alkalmi imát. Éjféle 12 órákor a harangok éreznelyvei hirdették az új ezredév megérkezését. Valamennyi templom tornyában zúgtak a harangok, s figyelmeztették Debreczen lakosságát annak a nagy világtörténelmi jelentőségű eseménynek ezredik évfordulójára, melylyel új állam alakult Európa szívében, mely állandó otthont adott a vándorló magyar nemzetnek. — A Szilveszter-estén mulatók ezreinek ajkain Éljen a haza! felkiáltások törtek ki, az arcok kipirultak az öröm és hála szent tüzétől, a hazafias hévtől és a poharak összeesendültek a haza egészségére. Azután üresek maradtak a fehér asztalok, sietett ki-ki az ev. ref. nagytemplom elé, hogy ott hallgassák meg a Szózatot, melyet az összes daleyletek énekeltek, mikor elnémultak a harangok. Sok ezer főnyi közönség tolongott a tágas téren, — a hold ezüstös fényénél. Visszafojtott lélekzettel hallgatta a magyar nemzet dallamokba foglalt imádságát. Azután eloszlott rendben, szépen a tömeg. Közben egy felbuzdult fiatal ember berkocsira lépett és lelkesítő beszédet intézett a közönséghez. Ujév reggelén zászlók lobogtak a városházán, a középületeken és számos magánházon. Így is kifejezte Debreczen, hogy ünnep, nagy és szent ünnep ez a nap, a második ezredév megérkezése. A templomokban ismét hazafias eszméktől duzzadtak a lelkészek predikációi és újra a magyarok Istenéhez szállott az ima, ki őseinknek és nekünk hazát adott. Az ev. ref. nagytemplomban Némethy Lajos, a kistemplomban K. Tóth Kálmán, a Kossuth-utcai templomban Kiss Albert, az ispotálytemplomban dr. Nagy Zsigmond, — a r. kath. templomban dr. Wolaffka Nándor, az ág. ev. templomban Materny Lajos lelkészek tartottak hazafias beszédeket. Így ünnepelte Debreczen e nevezetes évfordulót, ilyen lelkesedéssel, — hogy a fővárosi sajtó is példaképpül állította ünnepelésünket a székes főváros elé.

— **Uj megyei számvevő.** Gróf Dége nfeld József főispán *Dávidházi* Sándor helybeli rendőrkapitányi fogalmazót Hajduvármegyéhez számvevővé nevezte ki Budaházy Endre helyére.

— **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** A kereskedelemügyi miniszter Debreczen városának azt a határozatát, melylyel a derecske-létai vasutra megszavazott 80000 frtos kölcsönről kötelezvényt állított ki, — jóváhagyta.

— **Ezredéves ünnepség a róm. kath. leányiskolában.** A Szvetics-intézet emeleti termében díszes közönség jelenlétében kedden délután folyt le a róm. kath. felső leányiskola növendékei által rendezett millenniumi ünnepség a következő műsorral: Dalmú egyveleg, előadták Alber József vezetése alatt működő műedvelő arak. Hymnus. Előadva az összes növendékek által. Megnyitó beszéd, irta és felolvasta Nagy Emilia. Téli rege. Daljáték, zongorakisérettel; szövegét Váradi Antal, zenéjét Erney József írta. Előadva az intézet több növendéke által. K-resztfa a hegytetőn Irta: Bartók Lajos. Szavaltá Pálfi Mariska. Elküldé angyalát, terezett. Irta: Heim. Énekeltek az összes növendékek. A hazáról. Irta: Petőfi Sándor. Szavaltá: Kelemen Mariska. Népdalok. Énekeltek az összes növendékek. — Uj ezer évünk hajnalán. Alkalmi költemény. Irta: Husz Lajos. Előadta az intézet több növendéke. Végül a „király“-hymnus és a „Szózatot“ énekeltek el az összes növendékek. A műsor minden számát tetszősél fogadta a hallgatóság s úgy a szereplőket, valamint az „Uj ezer évünk hajnalán“ ez. alkalmi költemény szerzőjét, Kutty Lajos tanítót zajosan megtapsolta. Az ünnepélyt január hó 6-án, vizkereszt napján megismételik.

— **Uj tisztviselő az üzletvezetőségnél.** A magyar királyi államvasutak debreczeni üzletvezetőségéhez *Bernhardt* Rafael felügyelő, számosztály főnök távozásával a számosztály főnöki állásba Kiss György mérnök neveztetett ki Szegedről, aki ez alkalomból főmérnökké is előlépett.

— **Katonai előléptetések.** Az 1894. és 1895. években szolgált debreczeni illetőségű egyéves önkéntesek közül az új esztendő soknak meghozta a várva várt magasabb charget. Azok közül, a kik 1894 ben szolgáltak *hadnagyokká* léptek elő a 39. gyalogezredben: Redl Siegfried, Grosz Sámuel, Cseke Sándor és Nendert Richárd hadapród tiszthelyettesek; továbbá Morász Sándor, Uzonyi Géza, Turai Frigyes, Erber Ernő hadapród őrmesterek; utóbbi a 82. gyalogezredhez neveztetett ki. A *tüzérség*nél: Biok Zoltán tiszthelyettes, s a *lovasság*nál Varga Géza hadapród őrmester. *Tiszthelyettesé* Zivuska Ferencz lépett elő. Az 1895. évben szolgált 39. ezredbeli önkéntesek hadapród őrmesterekké neveztettek ki. Ezek: Mórász Béla, Békés Sándor, Höffer Ferencz, Czieleszky Vilmos, Fehér Emil, Barna Balázs, Hericz Dezső, Bibo Bige György, Novotny Gyula, Zincz Lajos, Kürthy Sándor, Bakos Béla. Elelmezési osztálynál járulnokokká Weiner Soma, Mezei Mór. A lovasságnál tiszthelyettesé Békessy Jenő, hadapród őrmesterré Miskolczy Lajos.

— **Népesedési mozgalom.** Év végén rendszeren számot vetünk az elmúlt év eredményével. A hivatalok kénytelen-kelletlen kimutatják a restancziákat; az üzletember lezárja könyveit s összeveti a Tartozik és Követel oldalát s a szerint bírálja a le-tünt évet, amint mérlegoldalai a nagyobb számot mutatják. Az egyházak is számba veszik a mátrikulák adatait, amelyek egy év születési, halálozási és esketési eseteinek számait foglalják magokba. Régi szokás szerint a keresztyén egyházak papjai Ujév első napján szószékből olvassák fel a hívek előtt a felekezeti népesedési statisztikáját. Debreczen az ev. ref. egyházban a múlt évben összesen 1800 gyermek *született*. Még pedig részletezve: élve

született törvényes fi 759, nő 717, törvénytelen fi 104, nő 112, halva született törvényes fi 54, nő 36, törvénytelen fi 12, nő 6. *Meghalt* összesen 1584, fi-nemből 826, nőnemből 758. Természetes szaporodás tehát 216. Házasságra lépett tiszta pár 293, vegyes pár 71, összesen 364. Attért az ev. ref. vallásba 32, kitért az egyházból 20. Az ág. ev. egyházban született fiú 22, leány 14, összesen 36, meghalt fi 15, nő 13, összesen 28. Házasságra lépett 11 pár.

— **Ujévi tisztelgések.** Az évforduló alkalmából a szives jókívánatok uralnak mindent. A jóbarátok, ismerősök szerencsekívánatokkal üdvözlnek egymást; a tisztelgők felkeresik a hivatalok vezetőit, a magasabb állású egyéneket. Kifejezik és viszonzozzák az üdvözléseket; boldog újévet kívánnak egymásnak, hogy a most kezdődő év több boldogságot, kevesebb csalódást hozzon, mint az elmúlt, megpróbáltatásokban gazdag esztendő. Városunkban is tegnap sűrűn keresték fel tisztelgő küldöttségek a közélet élén álló notabilitásokat. Gróf Dégenfeld Józsefnél a város tisztikara, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, a vármegye tisztikara Rásó Gyula kir. tan. alispán vezetése alatt tisztelgett. A szabadelvűpárt intéző bizottságát pedig Lengyel Imre pártelnök vezette a főispán elé. Puky Gyula királyi ítélő táblai elnök előtt a kir. ítélőtábla bírói és jegyzői kara, az ügyvédi kamara tisztikara és választmánya dr. Kola János kir. tan. elnök vezetése alatt tolmácsolta újévi jó kívánságait. Az ügyvédi kamara Iggyártó Sándor kir. törvényszéki elnök előtt is tisztelgett; miután előbb Márk Endre alelnök dr. Kola János elnök elé vezette a kamara deputációját. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesternél is egymást érték a tisztelgők. A városi tisztikar jó kívánságait Vértessy István főjegyző adta elő megleghangu beszédben, mire a polgármester hasonló szívességgel válaszolt, buzdítván tisztársait a kötelességek hűteljesítésére szorgalmas munkásságra már csak azért is, hogy a közelgő tisztújításkor méltók legyenek a közönség bizalmára. Hasonlóképp szívélyes tisztelgések voltak, Kiss Aron ev. ref. püspöknél, dr. Wolafka Nándor v. püspök-plébánosnál, Rásó Gyula alispánnál, Cserna Vince kir. főügyésznél, Dobieczy Sándor vasuti üzletvezetnél és Szunyogh Sándor kir. tan. pénzügyigazgatónál.

— **Bocskay zászlója.** A hírneves *Bocskay* zászlót, melyet 1605-ben kaptak a lovas hajdúk s a mely féltett kincse a szoboszlói népek, valamint Bocskay eredeti adomány levelét az ezredévi orsz. kiállítás történelmi főesoportja részére Szoboszló város közönsége — mint lapunknak írják — hazafias örömmel átengedi.

— **Az orvosok és gyógyszerészek f. hó 29-én tartandó bálja** kétségkívül egyike lesz az idei szezon legfényesebb mulatságainak. A rendezőség bizalma, kipróbált jártassága, önzetlen törekvése már is biztosítja a bál sikerét. A meghívókat már kezdik szétküldeni, mely alkalommal azt a titkot is elárulhatjuk, hogy a hölgyek pompás meglepetésben is fognak ez alkalommal részesülni. Mint jó forrásból és lapunkhoz intézett kérdésekből értesülünk, a messze és közel vidék is melegen érdeklődik az orvosok és gyógyszerészek bálja iránt és így nem kell jósléleket ahhoz, hogy a legszebb reményeket fűzzük e bál erkölcsi és anyagi sikeréhez.

— **Uj ügyvéd Debreczenben.** Régi, jó ismerőse a debreczeni intelligens köröknek dr. *Benedek* János ügyvéd, ki családi körülményeinél fogva most költözött vissza, haza Debreczenbe és a nagy-csapó-utcai 361. számú házban ügyvédi irodát nyit. A fiatal ügyvéd testvére *Benedek* Sándor kir. tanácsos, pénzügyminiszteri osztálytanácsosnak. Korábban alkalma volt a debreczeni közönségnek mindkettőjüket úgy is megismerni, mint az ékes-

szólásnak és az irói tollnak mestereit. *Benedek* János már debreczeni jogász korában vezére volt az ifjuságnak s midőn most az itteni ügyvédi kamara tagjainak sorába lép: tehetsége, egyénisége, nagy szorgalma bizonyára mihamar az elsők közé fogják emelni, mi pedig annyival inkább örülünk visszajövetelén, mert *Benedek* Jánost ismét lapunk egyik közkedvelt külmunkatársául tekinteljük.

— **Járványok Szoboszlón.** A hajdu-szoboszlói elemi nép- és polgári iskolák, valamint az óvoda megnyitását, melyek 6 hét óta be vannak zárva, a járványügyi bizottság jan. 6-dikára megnyitni elhatározta s ezen kérelmét alispán urhoz beküldötte. Az iskolák megnyitása ennek dacára nem valószinu, mert a vörheny és kanyaró megbetegedések még most sem szüntek meg. Ezt igazolja ama körülmény, hogy a legutóbbi 10 nap alatt 48 kanyaró és vörheny megbetegedés történt. A járvány jellege mindenestre nagyot esökkent, de még óvintézkedésekre szükség van.

— **Ujévi ajándék a kollegiumnak.** Az esztendő utolsó napján számos alapító és adományozó fizette be a protestáns egyetemre kötelezett ajánlatát. Hajdúvármegye is kedden küldötte meg a püspöki hivatalhoz négyezer frtos alapítványát.

— **Az adóbehajtás szünetelése.** A pénzügyminisztérium körrendeletet intézett az összes vidéki pénzügyigazgatóságokhoz, a melyben meghagyja, hogy miután az adók behajtására előirányzott összeg nagyobb részét leginkább téli hónapokban szokták behajtani a mikor a behajtott összeg nem áll arányban a ráfordított kiadással, a behajtást január és február hónapokban szüntessék be és ha már ki is irták az árverést, hagyják abban és csak február után folytassák. Ez a rendelet a fővárosra és a rendezett tanácsú városokra nem szól, sőt meghagyja, hogy itt a behajtást még nagyobb szigorral folytassák,

— **A városok háztartásának reformja.** A községi pénzügyek rendezése érdekében országos reformra készül a belügyminiszter. A városok háztartását az eddiginél szilárdabb alapokra szándékozik fektetni. E végből január 31-dikéig hiteles kimutatást kíván fölterjesztetni a városnak 1892. 1893 és 1894. évi jövedelmeiről.

— **Az ünneplő Szoboszló.** A második ezredév kezdetét éjféli 12 órakor egy óra hosszúra tartó harangzugás hirdette. A néma, csendes, gyönyörű éjben valóban megható volt hallgatni mélabus szavu harangjaink hangjait, a mint hirdették: „All Buda, él magyar még!” Reggel 9 órakor a református templomban Szoboszló aranyzáru papja *Zsigmond* Sándor esperes mondott óriási hatású, remek beszédet az ezredév nagy jelentőségéről a róm. kath. templomban pedig *Kalocsay* Gusztáv tartott fényes istentiszteletet. A hálaadó istentiszteleteken több ezer főnyi közönség vett részt. Valamennyi középületen, sőt a díszesebb magánépületeken is nemzeti lobogók lengtek.

— **Sikkasztó jegyző.** Szoboszlón kedden városi közgyűlést tartottak, amelynek legfontosabb tárgya *Kömüves* Antal adóügyi jegyzőnek Rásó kir. tan. alispán által elsőfokúlag elrendelt felfüggesztése és hivatalából történt elmozdítása volt. *Kömüves* Antal aljegyző ugyanis főképen balmaz-ujvárosi lakosok kárára utadókat, hadmentességi adókat kezel el szabálytalanul, részint saját céljaira fordítván, részint későn számolva azokkal el. Meghamisította Szoboszló város adófőkönyvét, amit a pénzügy igazgatóság kiküldöttje is constatált, a saját neve alá írván a mások által befizetett adóösszegeket. Az ily módon elkezdett összeg jelentéktelen ugyan, talán a 100 frtot sem üti meg, de a büntető törvénykönyvbe ütközik s mint közokirat hamisító és sikkasztó fog kérdőre vonatni *Kömüves* Antal. A közgyűlés tudomásul vette az alispán felfüggesztő és elmozdító határozatát s felkéri, hogy az adófőkönyv tüzetes megvizsgálását azonnal rendelje el. Adóügyi jegyző-

helyettesnek a közgyűlés egyhangulag *Borók* Gyula házipénztári ellenőrt, házi pénztári ellenőr-helyettesnek pedig *Sághy* Ferenc földbirtokost választja. Több kisebb rendű tárgy elintézése után Kovács polgármester boldog újévet kívánt a gyűlés tagjainak s a gyűlést bezárta.

— **Több napihírünk** tárgyhalmaz miatt ki-maradt. Ezeket holnap közöljük.

Kérelem. Tisztelt előfizetőinket felkérjük, hogy a hátralékokat mielőbb kiegyenliteni, illetve az előfizetést még e hó folyamán megújítani sziveskedjenek, minthogy ezen-tul csak azoknak küldhetjük a lapot, akik hátralékban nincsenek és egy bizonyos — tetszés szerinti — időre előfizettek. Ezen intézkedést szükségesnek tartottuk a *tényleges előfizetők* összeírása s a lap pontos szétküldhetése czéljából.

A kiadóhivatal.

x *Alföldi Károly* táncziskolájában a második tanfolyam 1896 január 1-én vette kezdetét. Beiratások mai naptól elfogadtatnak lakásán Péterfia u. 980. saját ház.

Táviratok.

A purosok.

Budapest, január 2 (A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) A pártönkivüliek meleg hangu telegrammot küldtek Szapáry Gyula grófhhoz Taskonyba.

A nemzeti pártból.

Budapest, január 2. (A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) A nemzeti párt táviratilag üdvözölte Pozsonyban időző vezérét: Apponyi Albert grófot.

A függetlenek.

Budapest, január 2. (A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) Justh és társai a Nápolyban tartózkodó Kossuth Ferenczet táviratilag üdvözölték az ujév alkalmából.

Ujévi üdvözlések.

— Levelezőnk távirata. —

Budapest, január 1-én.

A szokásos politikai ujévi üdvözlések ma minden nagyobb zökkenés nélkül és a legáltalánosabb érdeklődés mellett folytak le. Az érdeklődés javarészt az irányadó szabadelvűpárt üdvözlő beszédei felé irányult és azoknak tartalmassága igazolja mindezt az érdeklődést.

Itt adjuk sorban és kronologice az üdvözléseket, amint befolytak.

A képviselőház elnökénél.

(A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) A budai várból a szabadelvűpárt tagjai a képviselőházba hajtottak, hogy üdvözöljék *Szilágyi* Dezsőt, a képviselőház elnökét. Az üdvözlés az első emeleti első osztályu bizottsági teremben folyt le, ahol a belépő *Szilágyi*t viharosan megéljenezték.

Münnich Aurél tolmácsolta a párt érzelmeit, — kifejezést adva kívánatának. A szabadelvűpárt, nemcsak egyenesen a Ház elnökét üdvözli *Szilágyi*ban, hanem egyuttal a párt egyik oszlopát is, aki nagy diadalával egyik legnagyobb osztályosa. Kéri *Szilágyi* további támogatását s egyben igéri, hogy a párt az elnöki teendőkből hűségesen és odaadóan fogja támogatni *Szilágyi*t. (Zajos, hosszas eljenzés.)

Szilágyi Dezső meghatóttan viszonozta a jó kívánságokat s köszönettel

vette a kilátásba helyezett támogatást. — Pártatlan állásában sokszor nehéz a helyzete, — de reméli, hogy pártatlanságának megóvásával és a kötelességek lelkiismeretes helyesléssel sikerülni fog feladatának megfelelni. (Zajos helyeslés.)

Egyébként azt hiszi, hogy pártatlan elnöki állása dacára a kapesot, mely őt a szabadelvűpárthoz fűzi, ápolhatja továbbra is és szándéka is ápolni és amennyire lehet erősíteni. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

Működésének sikere az egész Ház támogatásától függ és bizik a pártokban, hogy hazafiasságuk a jövőre is lehetővé teszik a parlament méltóságának megóvását. (Helyeslés.)

Képviselőtársainak a magánéletben boldogságot kíván, a közéletben pedig kívánja azt, hogy a kötelességek teljesítésének jóleső tudata kárpótoljon mindenegyet a kiállott izgalmakért, a fáradságos munkáért. (Éljenzés). Ha így lesz, hogy az új ezer év első esztendeje csak jót fog hozni a hazának és pártnak is, akik a haza javát munkálják. (Zajos, hosszas éljenzés.)

Ezután a képviselőknek Szilágyi egyenként is megköszönte a megemlékezést. Még egy ideig együtt társalogtak, aztán az üdvözlők Szilágyi elttetésével szétoszlottak.

Mulatságok.

* A Zion-egylet mulatsága. Pártatlan szép sikerrel folyt le a „Zion” debreczeni betegsegélyező egyesület szilveszter-esti mulatsága. A táncot hangverseny előzte meg, melynek műsora a következő volt:

1. A föld és népei, humoresk, Gabányitól; Tapolezay Dezső ur. 2. Tre giorni, Pergolese; Friedmann József ur. 3. Serenade, Louise Gregh; Margó Zelma k. a. 4. Kakas ülön... Rózsahegy Kálmán ur. 5. a) Bális susogás, Mayer Helmund Erik b) Chansonette br. Rotschild; Spitz Karola k. a. 6. Magyar rap-sódia, Gaál Ferenc; Szilágyi Sándor ur. 7. Hisz husz éves vagyok... Margó Zelma k. a. 8. Magyar ábránd... Friedmann József ur. 9. Magyar dalok; Spitz Karola k. a. Szükségtelen talán felemlitenünk, hogy fentnevezett, színházunk jelesebb tagjai a legkitünőbb precizitással működtek közre, míg a működő urak Friedmann József, a zenede hegedűtanára, művészies játéka és Szilágyi Sándor zenedei növendék zongora-játéka szintén nem szorultak kritikára. Meglepett bennünket Spitz Karola, a zenede e kitünő tanítványa, valóban mindinkább fejlődő szép hangjával. Míg a magasabb fekvésű hangokban nem bír tökéletes jártassággal, addig a lentebb fekvésűket valóságos művészettel énekelte. Csupán azon egy tényre óhajtuk a fiatal növendéket figyelmeztetni, hogy lámpalázától lehetőleg igyekezék szabadulni, mert azáltal sok meg a különben szép hang rovására. Üdvözljük őt, aki ezen szép est sikerén fáradozott és óhajtuk, hogy tanulmányai befejeztével színházunk egyik vonzó tagjai közé számíthatjon! A tánc reggelig tartott: a négyeseket 70—80 pár táncolta.

P—r. D—ő.
* Meghívó. A debreczeni „Polgári-kör” könyvtára javára 1896. évi január 25-én szombaton az „Arany Bika” dísztermében zártkörű bált rendez, melyre kívül czimzettet és Családját tisztelettel meghívja a rendezőség: Dr. Orbán József, a kör elnöke. Nagy Bálint, rendező biz. elnöke. Roncsik Lajos, kör jegy-

zője. Dávid Mihály, pénztárnok. Polgári József b. ellenőr. Antal Vince, Balogh János, Bányai Péter, Osáky Béla, Osáky János, Czeglédy József, Ferge János, Harangi György, Hadházy László, ifj. Horváth János, Káposztás Imre, Király Gyula, Kiss Lajos, Konkoly Géza, Körner Adolf, Kozma József, Dr. Lehotóczky István, Margittay Sándor, Mócz András, ifj. Nagy József, Némethy János, Pálffy Gábor, Pásztor Gyula, Polgáry Bálint, Pósalaky Mihály, Radeozky József, Stahl Géza, Somogyi István, Szabó Kálmán, Szentessy János, ifj. Szilágyi József, Szilágyi László, Szakácsi József, Szücs Kálmán, Tóth Sándor, Thóma Miklós, Trázi László, Trázi Géza, Udvarhelyi Géza, Vecsey Imre. Kezdeté 8 órakor. Belépti-jegy személyenként 1 frt, Család-jegy 3 frt, Páholyjegy 3 frt. Páholyba lépőknek nem kell személyjegyet váltaniok. Felülfizetések a jótékonykezélek érdekében közönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek válthatók a kör helyiségében, Szent-Királyi Tivadar, Radeozky József uraknál és estve a pénztárnál. Rác Károly zenekara közreműködésével. — A meghívó kívánatra előmutatandó.

* A figarók mulatnak. A debreczeni borbély- és fodrászsegédek érdekes eszmét penditettek meg, elhatározták ugyanis, hogy január hó 19-ikén a Margit-fürdőben egy még eddig szokatlan fényes jótékonykezélu bált rendeznek közreműködésével a debreczeni iparos-íjjak önképző együletének, dalkörével, és egybekötve egy igen érdekes tréfás tombolával. A tiszta jövedelem fele részben az iparos-íjjak, fele részben az iparos-kör könyvtárának gyarapítására fordítatik. A rendezőség elkövet minden lehetőt, hogy azon estén a Margit-fürdő e czélra feldisített termét a művelt közönség találkozó helyévé varázsolja, meglepetésekben lesz a hölgyeknek egész sora, ugyszintén tetsző lesz a tréfás tombola is, a milyen még Debreczenben nem rendeztetett és dacára a tombola-jegy csekély árának, a mi 15 krajczárba kerül, minden tombola jegynek nyerni kell, mert minden jegynek meg van a saját nyeremény-tárgya. Nyeremény-tárgyak a leghasznosabb és legdiszesebb kivitelben lesznek, úgy, hogy a közönség legnagyobb meglegedésére bizony számíthat a rendezőség.

Színház.

(P.) Két színházi estéről kell ma számolnunk — no meg egy üres és egy telt házról. Szilveszter estéjén üres ház előtt ment a: „Színházi képtelenség” ez a minden bohózatok legbolondabbja, melyet ritka ember tud végig nézni a nélkül, hogy a kacagástól nyilallást ne kapjon az oldalában. Éles szatírája ez a hajdani ripaes komédiásoknak s bármennyire drasztikusan van is elibünk állítva, kénytelenek vagyunk rajta nevetni. De hát ennek a darabnak nincsen is más czélja mint az, hogy: nevetessen; ugyanazért nem is bocsátkozunk részletesebb bírálgatásba, hanem kimondjuk, hogy kacagtunk a könyesorgásig. Ez az este a kacagásnak volt szánya, nos hát az öreg Szilveszter meglehet elégedve, mert könyvek közt temették el, csak hogy a kacagástól könyeztünk.

Tegnap már az ezereedik év dominált. Hát bizony bankónak is megjárna egy darabban, hát még évnek! Ezer év nagy idő s ha megünnepeljük a magunk születési napját is — hogy ne ünnepelnék meg Magyarországot születését!

Hevessy Gábor az újvi allegoria rendezésével bebizonyította, hogy a rendezés terén is kitünő helyet foglal el. Gyönyörű látvány volt ez az élőképesség, melynek

első része az óév eltünését, az új év születését, — második része a honfoglalást, a király megkoszoruzását, harmadik a hit-remény-szeretet áldás és béke jelképeit a negyedik része a Millemiumot ábrázolta zseniális kivitelben. Gratulálunk Hevesinek e képesoporthoz melynél szebbet, még nem igen láttunk szinpadunkon.

Ezután következett Tóth Kálmán népszínműve „Dobó Katicza”.

Voltaképen Dobó Istvánnak Katicza nevű leánya sohasem volt, hanem mert a költőnek minden szabad, mért ne hinnők el neki, hogy volt?

Margó Zelma (Katicza) tulajdonképpen nem az ő szerepkörében mozgott, hanem azért megmutatta, hogy milyennek képzelte az író azt a Dobó Katicizát. Szép volt, esinos volt most is s úgy illett rá az az amazon öltözet, hogy bizony nem esodálkozunk a Balassa Bálint uram guszusán, hogy mindjárt első látásra bele szeretett. Tüzzől pattant magyar leány volt, a kinek láttára bizony más is hamar felesapott volna Balassának.

Klenovics (Balassa) szép egy dalia volt s szerepét végig szépen játszotta meg; az összeesküvők előtt elmondott szavalaival különösen kiemelkedett. Ugy ő, mint partnere, Margó számtalan tapsban és kihívásokban részesült.

Hevessy (Dobó) hangján fáradtság volt észrevehető — de azért helyes felfogással s kitünő rutinnal játszott.

Püspöky (Homonnai) az ő szokott természetes humorában kitünő kabinet-alakot produkált s folyvást derűtségben tartotta a közönséget.

Tapolezay (Hegedüs), Kiss Irén (Gyalusné), Sándor Emil (Gyalus) kisebb szerepeikben a szokott jók voltak.

Az előadás és rendezés kitünő volt s a nagyszámu közönség hálásan tapsolta meg a hazafias szellemű előadást.

TÜKÖRDARABOK.

Nyílt levél egy mamához.

Nagyságos Asszony, — kérem szépen: ne legyen olyan kegyetlen, — hozza el a lányát a jogászbálba.

Hiszen tudom én nagyon jól, hogy fiatal még, alig hogy kijött a nevelőből, — de a jogászbálba mégis el kellene hozni.

Ha másféle bál volna, egy szót sem szólának. Jól van, helyesen van, ne méltóztassék vinni, gyermek még, nem bálba való. De a jogászbál egészen más, mint minden másféle bál e kerek világon.

Mert tudja mindenki, hogy a jogászbálra senki sem megy parthie-vadászasi szándékkal: oda mindenki csak mulatni megy. Tudja mindenki, hogy — bár a házasságok nem csak az égben: a Bika táncztermében is köttetnek, — a jogászbál csak az égben kötött házasságok létrejöttét közvetíti, mert ott úgy elragad mindenkit a jókedv, hogy fuesesba megy minden diplomácia.

És épen ennek az eredménye aztán, hogy a jogászbál — bár a legfényesebb elite-bál is — sohasem olyan feszes, mint egyéb bállok. Nem, mert ezen mindenki szíve szerint mulat, érez és beszél.

Hát nincsen benne semmi veszedelem, ha a jogászbálra nem egészen bálozni való fiatal lánykakat elhozunk is. Először is: nem tűnik fel, hogy a kicsike már is bálozik. Veszti úgy mindenki — amint tényleg van is, — hogy egyszerűen mulatni, tánczolni megy, és az a bálokkal immár összeferrott utógondolat nem jut eszébe senkinek. Másodsor pedig: ő maga sem veszi észre, hogy bálban van. A fényes toillettek, a pazar disztés, a tolongó

Debreczeni Városi Színház.

Idény bérlet 80 szám. Páros bérlet 80 szám.
Csütörtökön, 1896. január 2-án.

Fatinicza.

Víg operette 3 felvonásban és árnyjátékkal. Irta: Zell és Genée. Zenéjét szerzette: Souppée. (Rendező: Tiszai Dezső.)

Pénteken, 1896. január 1-én,
bérletszünetben leszállított helyárrakkal:

Az új honpolgár.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felölös szerkesztő: Koncz Ákos.

CACAO-VERO
olajmentes, könnyen oldódó
Cacao, legfinomabb fajta.

Csokoládék
elismerett legkitünőbb minőségek

HARTWIG és VOGEL
Bodenbach

Kapható a legfőbb cukrászdában
fűszer-, csemege- és gyógyfü-kereskedő
sekben. 153-78-15

Eljegyzési kártyák
és minden alkalomra való
meghívók, elegáns kidli-
tásban és olcsó áron
kaphatók.

a CSOKONAI
nyomdában.

Szabó Lajos Fiai

cég

tudatja a n. é. közönséggel, hogy a
közelgő farsangra már raktárra
érkeztek a

legújabb —

Farsangi divat-

— czikkék:

színes selymek, luszterek, világ-
os színű divatszövetek, legye-
zők, szalagok, keztyűk.

Árverési hirdetmény.

Nagy Albert és Grósz Éliás debreczeni lakosok megkeresése folytán közhirre tétetik, hogy az általuk Vitéz László és társai budapesti sertéskereskedőknek eladott, ezek által át nem vett 100 drb. hizott sertés a Steinfeld-féle — Tóth János által béralt — hizlálóban folyó hó 4 ik napján azaz szombaton délelőtt 9 órakor nyílt vasos árverésen azonnali készpénzfi. etés mellett el fog adatni, melyre a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Debreczen, 1896 január hó 1.

Nánássy László
kir. közjegyző.

Hirdetmény.

A nagyvárad-utczai 2134. sz.
házban levő utczai

bolthelyiség

azonnal kiadó

és ahoz tartozó felszere-
lés eladó.

Bővebb értesítés Dr. Hartstein
Lajos ügyvéd, mint Tannenbaum
Dávid tömeggondnokánál.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából
— a női ruhaszövetek, mosó
velecek, téli nagy (Alpacea)
kendők, harasztkendők, fűg-
gönyök és szőnyegek —
tetemesen leszállított
árban eladását meg-
kezdettük.

Szabó Lajos fiai

120

Kereskedelmi tanfolyamot
végzett leányok egy
elsőrangú biztosító intézetnél
azonnal alkalmazást nyernek.
Ajánlatok P. jelige alatt posterestante.

869-3-3

A magyar általános kőszénbánya-részv.-társulat

Budapest, V., Erzsébet tér 19.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak, valamint a külsőben álló

**szobafűtési idényre
akna, koczka és darabos szenét**

156-6-5

királdi sajó-szent-péteri b nyiból

legjutányosabb áron, egész kocsirakmányokban, minden állomásra szállítva.

Kizérólagos:
képviselők: HEVESI és FODOR cég Debreczen.

Paczelt János

mag- és virág-kereskedése Debreczenben.

Van szerencsém a nagyérdemű virágkedvelő közönség becses fi. y. lmébe ajánlani

a legszebben nevelt nyiló- és szobai-növényeimet,
melyeket tizedik év óta sok fáradozással az itteni rossz viz-viszonyok miatt sikerült kifej-
leszteni. Biztosítom b. vevőimet, hogy a tölem vásárolt növények hosszú időre szépek maradnak.

Ajánlok menyegzői-, bál- és névnapi-csokrokat legszebb és
legizlésebb kivitelben, mell- és fejdizsek legszebb és legfrissebb
virágokból készülnek. Vidékre küldve gondos csomagolás. Temeté-
sekre való élő virágkoszorúk és virágkosarak galambokkal vagy más
hozza alkalmas madarakkal, izléseesen díszítve mindenkor gyorsan
és pontosan készítek.

Felkérem a virágkedvelőket, hogy bármily csekély megrendeléssel is szeren-
cséltessenek. Biztosítom előre is, hogy minden szép, finom kivitelű és oly olcsó árban
számítatik, hogy olcsóbban sehol nem kapható. Mintán nálam örökös tavasz van
és mindenkor oly kész e friss legszebb virágot tartok, hogy velem senkisésem versenyezni t.
B. cses pártfogásért eszedve vagyok teljes tisztelettel

Megrendelések telefonon is eszközölhetők. Paczelt János.
870-10-2 Telefon-szám 179.